

Direktoratet for byggkvalitet

Deres ref.

Vår ref.
17/00190-4

Dato
14.11.2017

Uttalelse til endring i byggt teknisk forskrift - energikrav til bygninger med laftede yttervegger

Ansvarlig myndighet: Direktoratet for byggkvalitet

Regelrådets vurdering: **Grønn: Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådet skal granske utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter, som påvirker næringslivet. Regelrådets rolle er å ta stilling til om konsekvensutredningene tilfredsstillende de kravene som utredningsinstruksen stiller, og om konsekvensene for næringslivet har blitt tilstrekkelig kartlagt. Regelrådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Regelrådets konklusjon om forslaget

Regelrådets vurdering er at konsekvensutredningen har noen svakheter men at utredningen i hovedsak tilfredsstillende kravene i utredningsinstruksen, punkt 2-1 og 2-2.

For å bedre beslutningsgrunnlaget kunne direktoratet etter Regelrådets mening ha:

- Beskrevet bransjen som berøres nærmere
- Tallfestet økonomiske forhold for berørt næringsliv

1. Beskrivelse av forslaget og dets formål

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) har sendt ut forslag til endring i byggt teknisk forskrift (TEK17). Endringsforslaget gjelder § 14-5 fjerde ledd og § 14-3 og omfatter boligbygninger og fritidsboliger med laftede yttervegger. Det foreslås ikke andre endringer i kapittel 14. Forslaget åpner for større fleksibilitet med mulighet for individuell tilpasning for laftede bygninger når det gjelder energikrav, slik

at det blir mulig å videreføre den tradisjonelle byggeskikken og estetiske uttrykket. Fritidsbolig med laftede yttervegger over 70 m² til og med 150 m² er gitt en særlig overgangsordning som gir adgang til å benytte gammelt regelverk (før januar 2016) for søknader som kommer før 1. januar 2018. Det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet som har gitt oppdraget til DiBK.

2. Direktoratets vurdering av konsekvensene for næringslivet

Direktoratet viser til at hensikten med forslaget er å imøtekomme laftebransjen slik at laftede bygg og fritidseiendommer fortsatt kan klare å møte de skjerpede energikravene som endring i byggteknisk forskrift (TEK17) har medført. Forslaget vil gi økt fleksibilitet for produsentene av laftede bygninger. Multiconsult har på oppdrag fra direktoratet utredet en tiltaksmetode med mulighet til omfordeling innenfor de kravene som gjelder for energiltak: «Beregninger og vurderinger av endring i TEK10 § 14-5 fjerde ledd og § 14-3.»

3. Hvorfor Regelrådet prioriterer å uttale seg i denne høringen

Regelrådet er opptatt av at virkningene for næringslivet skal være godt belyst ved endringer av regelverk.

4. Regelrådets vurdering av om utredningen oppfyller kravene i utredningsinstruksen

4.1 Er minimumskravene til innhold i beslutningsgrunnlag oppfylt jf. utredningsinstruksen 2-1?

Utredningsinstruksens punkt 2-1 angir hvilke minimumskrav som skal stilles til utredningen. Disse seks spørsmålene skal alltid besvares i enhver utredning.

4.1.1 *Hva er problemet og hva vil vi oppnå?*

Det fremkommer at bestemmelsene i teknisk byggeforskrift (TEK17) har medført at enkelte produsenter innen laftebransjen ikke klarer å oppfylle energikravene. Hensikten med endringene som foreslås i høringsnotatet, er å imøtekomme laftebransjen. Problemet for bransjen vil være vedvarende dersom nye tiltak ikke settes inn. Foreslåtte endringer vil kunne bidra til at laft kan fortsette som byggemetode. Regelrådet mener at dette spørsmålet er tilfredsstillende besvart.

4.1.2 *Hvilke tiltak er relevante?*

I høringsnotatet omtales endringer i to paragrafer i gjeldende forskrift og det fremgår ikke om det er vurdert alternative tiltak. Regelrådet mener alternative tiltak kunne vært vurdert, men legger ikke avgjørende vekt på det i denne sammenheng i og med at det er gjeldende forskriftsformulering som begrenser næringen.

Leseren av høringsnotatet ville imidlertid fått en bedre oversikt over alternativene som er vurdert ved utformingen av de endrede forskriftsbestemmelsene dersom disse hadde blitt gjengitt på en mer strukturert måte. I utredningen vises det til at kravene til energieffektivitet opprettholdes, og at disse etter forslaget kan oppnås gjennom flere typer løsninger eller kombinasjoner av løsninger såfremt visse minimumskrav er oppfylt.

4.1.3 *Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?*

Tiltaket reiser ingen prinsipielle spørsmål etter utredningsinstruksens definisjon.

4.1.4 *Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de og hvem blir berørt?*

Det fremkommer at en positiv virkning av foreslått tiltak er at laftebransjen gis større fleksibilitet i tilpasningen til de energirelaterte kravene. Forslaget bidrar til at det fortsatt skal være mulig for laftebransjen å bygge i tråd med lange tradisjoner og beholde bygningenes arkitektoniske egenart.

Strukturen i næringen eller antall virksomheter som berøres, omtales ikke i høringsnotatet og det er derfor ikke grunnlag for å bedømme om tiltaket kan påvirke konkurransesituasjonen internt i laftebransjen, eller i forhold til andre byggemetoder.

For å styrke høringsnotatet ytterligere mener Regelrådet man i større grad kunne vist til Multiconsults rapport. Kostnadene for berørte aktører knyttet til de ulike tiltakene kunne vært nærmere tallfestet. Laftenæringen kunne ellers vært nærmere beskrevet slik at man kunne fått et bedre grunnlag for å vurdere virkningen av det foreslåtte tiltaket på ulike typer av aktører i denne bransjen.

4.1.5 Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Det foreligger bare ett forslag til løsning – en endring av to paragrafer i gjeldende forskrift (TEK17). Tiltaket som er foreslått er et resultat av henvendelser fra laftebransjen, som etter å ha vurdert kravene, har påpekt at enkelte produsenter ikke klarer å oppfylle energikravene slik de er utformet.

Regelrådet merker seg at anbefalt tiltak gir økt fleksibilitet og er bedre enn 0-alternativet. For å styrke høringsnotatet ytterligere kunne det vært vurdert om målet hadde vært mulig å nå gjennom alternative tiltak.

4.1.6 Hva er forutsetningen for en vellykket gjennomføring?

Regelrådet mener at dette spørsmålet kunne vært mer utdypet i høringsnotatet, for eksempel noe mer om innhold i veiledningen, og hvordan det skal kommuniseres for å nå alle aktørene i næringen. At forslaget skal tre i kraft fra 1. januar 2018, som er sammenfallende med opphør av overgangsbestemmelsene i gjeldende regelverk, ser Regelrådet som positivt.

4.2 Er utredningens omfang og grundighet tilpasset tiltakets virkninger jf. utredningsinstruksen 2-2?

Utredningsinstruksens punkt 2-2 sier: «Utredningen skal være så omfattende og grundig som nødvendig». Denne vurderingen baseres på om tiltaket reiser viktige prinsipielle spørsmål, hvor vesentlige tiltakets virkninger forventes å bli og den tiden som står til rådighet. Regelrådet vil uttrykke at det er positivt at man i utredningen har tatt stilling til utredningsnivå; det fremkommer at man har lagt seg på minimumsnivå. Regelrådet mener at valgt utredningsnivå er riktig. Det ville styrket høringsnotatet ytterligere om enkelte av minimumsspørsmålene var grundigere besvart.

5. Særskilt vurdering om hensynet til små virksomheter

Forholdet til små virksomheter er ikke berørt i selve utredningen. Det foreligger ikke oversikt over strukturen innenfor bransjen. Det er grunn til å tro at det er små aktører i denne bransjen og at bransjens virksomheter befinner seg over store deler av landet.

Utredningen drøfter ikke om det er noe i forslaget som påvirker små virksomheter spesielt. Økonomiske virkninger er ikke tallfestet i høringsnotatet, men er kun vurdert verbalt.

På denne bakgrunn kan ikke Regelrådet vurdere dette spørsmålet.

6. Er det nye eller endrede regelverket utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Det vises i høringsnotatet til at endringer i regelverk som oftest medfører en kostnad for berørte parter, men at i dette tilfellet vil endringene føre til større frihet og fleksibilitet. Det er likevel vanskelig

å bedømme om den fleksibiliteten som forslaget åpner for, vil innvirke på kostnadene. I høringsnotatet vises det til konsekvensutredningen fra Multiconsult der vurderingen er at det vil være relativt enkelt å omfordele relevante tiltak uten vesentlige kostnader. Regelrådet vil likevel påpeke at det hadde styrket utredningen på dette punktet om kostnadsvurderingene også hadde vært underbygget med en form for tallfesting. Den tallfestingen som foreligger i utredningen er tekniske tall (varmetapstall, dimensjonering, lekkasjetall mv.) knyttet til utformingen av bygningene.

7. Andre kommentarer

Direktoratet viser i høringsnotatet til at de har vurdert byggekostnader og samfunnsøkonomiske konsekvenser av de foreslåtte endringene – det er positivt. Regelrådet forholder seg først og fremst til høringsnotatet og det ville styrket utredningen om det var tatt inn noe mer informasjon fra konsekvensutredningen, inn i selve høringsnotatet. De samfunnsøkonomiske vurderingene som det vises til, kunne for eksempel vært nærmere omtalt.

8. Samlet vurdering

Regelrådets vurdering er at konsekvensutredningen har noen svakheter, men at utredningen, i hovedsak tilfredsstillende kravene i utredningsinstruksen, punkt 2-1 og 2-2.

For å bedre beslutningsgrunnlaget kunne direktoratet etter Regelrådets mening ha:

- Beskrevet bransjen som berøres nærmere
- Tallfestet økonomiske forhold for berørt næringsliv

Med hilsen

Sandra Riise
leder
Regelrådet

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer